

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ԱԿԱԴԵՄԻԱ**

2020/ 2021 ուսումնական տարի

**«Իրանի Իսլամական Հանրապետություն և Մեծ Մերձավոր Արևելք»
առարկայի**

ՀԱՐՑԱՇԱՐ

1. Մեծ Մերձավոր Արևելքը որպես նոր աշխարհաքաղաքական հասկացություն
2. «Մեծ Մերձավոր Արևելք» ծրագրի հիմնական նպատակները
3. Արևելք-Արևմուտք. սոցիալ-քաղաքական կառուցվածքի և քաղաքական գործընթացների առանձնահատկությունները
4. ԱՄՆ Մերձավորարևելյան քաղաքականությունը
5. Ռուսաստանի քաղաքականությունը Մերձավոր Արևելքում 21-րդ դարում
6. Նավթն ու Մերձավոր Արևելքը. ԱՄՆ-ի, ՌԴ-ի և Արևմտյան Եվրոպայի հետաքրքրությունները
7. Մերձավորարևելյան հակամարտություններ
8. Մեծ Մերձավոր Արևելքի ապագան
9. «Արաբական գարուն»-ն ու Մերձավոր Արևելքում նոր իրադրության կանխատեսումները
10. Մերձավոր Արևելքում հետգաղութային զարգացման Արևմտյան տեսությունները
11. Մերձավորարևելյան երկրների գլոբալ և տարածաշրջանային անվտանգության հիմնախնդիրները
12. Մերձավոր Արևելքում քաղաքական ռեժիմների և քաղաքական համակարգերի տեսակները
13. Մերձավորարևելյան երկրների քաղաքական արդիականացման խնդիրներն ու մոդելները 19-21-րդ դդ.

14. Արաբա-իսրայելական հակամարտություն. Իսրայել-Եգիպտոս, Իսրայել-Պաղեստին
15. Արաբա-իսրայելական հակամարտությունների կարգավորման հեռանկարները
16. Ամերիկա-իսրայելական հարաբերություններն ու իսրայելական լոբբինգը. Իսրայելի միջուկային ծրագիրը
17. Իրաքի ճգնաժամը համաշխարհային քաղաքականության մեջ
18. Ամերիկյան ռազմական գործողությունները Իրաքի նկատմամբ 2003թ.
19. Քուվեյթի ճգնաժամն ու Պարսից ծոցի ավազանի պատերազմը
20. Սիրիայի դերը Մերձավոր Արևելքի նոր աշխարհաքաղաքական պայմաններում
21. Եռակողմ դաշինքի ձևավորման հեռանկարները Մեծ Մերձավոր Արևելքում. ԱՄՆ, Իրան, Թուրքիա
22. Թուրքիայի դերն ու նոր հակամարտության տեսլականը Մերձավոր Արևելքում
23. Տարածաշրջանում ռուս-թուրքական համագործակցության հեռանկարները
24. Իրանա-թուրքական հարաբերությունների առանձնահատկությունները Մեծ Մերձավոր Արևելքում
25. Իսլամի տեղն ու դերը Մեծ Մերձավոր Արևելքում
26. Իսլամի առանձնահատկությունները որպես կրոն և քաղաքակրթական հիմք
27. Իրանի Իսլամական Հանրապետության տեղն ու դերը Մեծ Մերձավոր Արևելքի երկրների համատեքստում
28. Իրանա-ամերիկյան և Իրանա-իսրայելական հարաբերությունները Ռեզա շահի կառավարման տարիներին
29. 1979թ. Իսլամական հեղափոխությունը. իմամ Խոմեյնիի՝ Իսլամական հեղափոխության արտահանման հայեցակարգը
30. Արևմուտքն ու Իսլամական հեղափոխությունը. իմամ Խոմեյնիի հակաամերիկյան և հակասիոնիստական գաղափարները
31. Իրանի Իսլամական հեղափոխության հաղթանակն ու Իրանի Իսլամական Հանրապետության հոչակումը

32. Սադդամ Հուսեյնի իշխանությունը Իրաքում, Իրանա-Իրաքյան պատերազմը. պատճառներն ու հետևանքները
33. Իրանի քաղաքական համակարգը հեղափոխությունից հետո. Գլոբալիզացիայի ազդեցությունը Իրանի Իսլամական Հանրապետության քաղաքականության վրա
34. Իրանի Իսլամական Հանրապետության վերածումը տարածաշրջանային գերտերության
35. Իրանի պետական և քաղաքական համակարգի արդիականացումը նոր և նորագույն ժամանակաշրջանում
36. Ժամանակակից Իրանի էթնիկ կազմը և էթնիկ հիմնախնդիրները
37. Շիական իսլամի դերն ու նշանակությունը Իրանի կառավարման համակարգում
38. Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտաքին քաղաքականության հիմնական մոտեցումները
39. ԻԻՀ քաղաքականությունը Մերձավոր Արևելքում
40. Իրանի միջուկային ծրագրի առաջացումն ու զարգացումը
41. Իրանի միջուկային ծրագրի ճգնաճամբ. պատժամիջոցներն ու երկկողմ հարաբերությունների կարգավորման խնդիրները
42. Իրանա-ռուսական հարաբերությունների մարտահրավերներն ու հեռանկարները
43. Մերձավորարևելյան աշխարհաքաղաքական իրադրությունը որպես Իրանա-վրացական հարաբերությունների հնարավոր սպառնալիք
44. Իրանա-թուրքական հարաբերությունների առանձնահատկությունները Մերձավոր Արևելքում
45. Իրանա-ադրբեջանական հարաբերությունները Մերձավոր Արևելքում
46. Հայաստանը Մերձավոր Արևելքի տարածաշրջանային հարաբերությունների համատեքստում. Հայաստան-Թուրքիա, Հայաստան-Իրան, Հայաստան-Արաբական աշխարհ
47. Հայ համայնքները Իրանում և Մերձավոր Արևելքում
48. Հայ-իրանական հարաբերություններ. գործընկերության հիմնական ուղղություններն ու զարգացման հեռանկարները

49. Ռուսական և ադրբեջանական գործոնների ազդեցությունը հայ-իրանական հարաբերությունների վրա

50. Իրանի ազդեցության հեռանկարները հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորման վրա

**Քաղաքական կառավարման և
հանրային քաղաքականության ամբիոնի վարիչ՝**

Մ. Մարգարյան

Գրականություն

1. *Բայրուրդյան Վ.*, Իրանի պատմություն (հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը), Երևան, 2006
2. *Բայրուրդյան Վ.*, Հայաստան-Իրան. 20 տարի համագործակցության ճանապարհով; Միջազգային գիտաժողովի նյութեր (13 մարտի, 2012թ.), Զանգակ, 2012
3. *Եգանյան Հ.*, Հասարակական-քաղաքական հոսանքներն Իրանում, Երևան, 1966
4. *Սիրամրդյան Ա. Գ.*, Խոմեյնու արտաքին քաղաքական կոնցեպցիաները, Իրանի Իսլամական Հեղափոխության առաջնորդ և հիմնադիր իմամ Խոմեյնու մտքի և հայացքների քննարկմանը նվիրված գիտաժողովի նյութերի ժողովածու, Երևան, 1999
5. *Андреасян Р. Н., Эльянов А. Я.*, Ближний Восток. Нефть и независимость, Москва, 1961
6. *Гарник А.*, Этническая композиция Ирана. От «Арийского простора» до Азербайджанского мифа, Кавказский Центр Иранистики, Ереван 2012
7. *Гусейнов В.*, Большой Ближний Восток: стимулы и предварительные итоги демократизации, Москва, 2007
8. *Иванов И.С.*, Россия и Большой Ближний Восток, Москва, 2013
9. *Кузнецов Д.В.*, Иракский кризис. Очерк событий. Документы и материалы, Благовещенск, 2006
10. *Шарипов У. З.*, Американская концепция Большого Ближнего Востока и национальные трагедии на Ближнем и Среднем Востоке, Москва, 2014
11. *Amineh P. M.*, The Greater Middle East in Global Politics, Boston, 2007

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Агаев С. Л., Иран: рождение республики, Москва, 1984
2. Арбатов А., У ядерного порога: уроки ядерных кризисов Северной Кореи и Ирана для режима нераспространения, Москва, 2007
3. Иванов М. С., Новейшая история Ирана, Москва, 1977
4. Иванов М. С., Очерки истории Ирана, Москва, 1952
5. Кременюк В. А., Борьба Вашингтона против революции в Иране, Москва, 1984
6. Колобов О. А. (ред.), Ближневосточная политика великих держав и арабо-израильский конфликт. Том II, Институт стратегических исследований Нижегородского государственного, 2008
7. Меликов О. С., Установление диктатуры Реза шаха в Иране, Ташкент, 1931
8. Мелкумян Е. С., Регион Залива: конфликты, компромиссы, сотрудничество, Москва, 2008
9. Ниязатов Ш. А., Ирано-иракский конфликт. Исторический очерк, Москва, 1989
10. Резников А. Б., Иран: падение шахского режима, Москва, 1983
11. Российская академия наук, Институт Востоковедения, Конфликты и войны XXI века; Ближний Восток и Северная Африка, Москва, 2015
12. Системный мониторинг глобальных и региональных рисков: Арабская весна 2011 года / Отв. ред. А.В. Коротаев, Ю.В. Зинькина, А.С. Ходунов, Москва, 2012
13. Шарипов У.З., Концепция Большого Ближнего Востока в действии, Москва, 2013
14. МОДЕРНИЗАЦИЯ МНОГОПОЛЯРНОГО МИРА: ПРОБЛЕМЫ ГЛОБАЛИЗАЦИИ В ПРОЦЕССЕ РАЗВИТИЯ ПРОЕКТОВ “ЕВРАЗИЙСКИЙ СОЮЗ” И “БОЛЬШОЙ БЛИЖНИЙ ВОСТОК”,
<https://mmmargaryan.wordpress.com/2015/03/27/%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%8F%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%B0-%D0%BF%D1%80/>